

REISERAPPORT

INTERNATIONAL SUMMIT FOR PEACE IN UKRAINE VIENNA, AUSTRIA – JUNE 10-11, 2023

Rapport fra: BRITT SCHUMANN, IKFF Oslo/Viken

Andre deltakere fra IKFF Norge var Susanne Urban og Åse Møller-Hansen, IKFF Bergen, og Siri Jensen. Susanne og Åse deltok på alle aktivitetene fra og med fredag 9, og vil lage egen rapport om det.

International Summit for Peace in Ukraina ble organisert i Wien 10. til 11. juni 2023. Hovedorganisasor var International Peace Bureau sammen med CODEPINK, Assembly of the World Social Forum, Transform Europa, Europe for Peace, International Fellowship of Reconciliation Italy (IFOR), Medarrangører var WILPF Austria, Over 300 mennesker deltok på konferansen og 32 land var representert.

Dag I, lørdag 10 juni 2023

WORKSHOP 5

Jeg kom direkte til arbeidsgruppene og deltok i workshop 5 som var organisert av WILPF Østerrike og PWAG (Peace Women Across the Globe) med tittelen «The role of civil society in a peace process.» Rosa Logar fra WILPF Austria ledet gruppen.

Deltakere i workshopen kom fra ulike organisasjoner og mange forskjellige land, og et bredt spekter av synspunkter ble luftet. Så vidt jeg kunne registrere snakket representanter fra Armenia, Litauen, Estland, Ukraina, Russland, Georgia, Kosovo, Bosnia, Montenegro, Moldova, Belarus, India, Bolivia, Brasil, Afghanistan, USA, Kamerun, Ghana og flere europeiske land som Sveits, Østerrike, Tyskland, Italia, Irland, UK og Norge. WILPF Internasjonals leder Sylvie Jacqueline Ndongmo fra Kamerun deltok aktivt gjennom hele konferansen og også på middagene som ble organisert for de tilreisende WILPF medlemmene om kveldene lørdag og søndag.

Selv om konferansen skulle handle om Russland/Ukraina konflikten, ble mange andre konflikter også trukket inn.

Afghanistan: To kvinner fra Afghanistan snakket om situasjonen i sitt hjemland. De understreket at «Peace is not only absence of war.» De hevder at selv om de selv hadde klart å flykte fra landet, kunne de ikke la være å kjempe for sine søstre i hjemlandet som er fratatt alle sine rettigheter – de kan verken arbeide

eller gå på skole. De oppfordret sterkt de vestlige land som nå hadde trukket seg ut av Afghanistan om ikke å glemme dem – kvinner og barn i landet trenger mer hjelp og støtte enn noen gang.

Sylvie trakk fram Kongo – kvinner der blir kidnappet og voldtatt daglig. I hennes eget hjemland Kamerun foregår det også konflikter som ikke dekkes i vestlige media. For eksempel ville ikke regjeringen i landet lage noen aksjonsplan for 1325 fordi de mente det ville gi et dårlig inntrykk av landet. Som i mange land, investerer regjeringen i hæren og ikke i utdanning.

En kvinne fra Georgia mente at krigen i Ukraina har innvirkning på alle. Hun er redd Georgia kan bli det neste landet Russland angriper, landet var i væpnet konflikt med Russland i 2008.

Carmen Magallón som er tidligere leder av den spanske WILPF seksjonen, trakk fram fredsprosessen i Colombia som et godt eksempel på vellykkete fredsforhandling. Hun var særlig imponert over Colombias kvinneorganisasjoner og deres bidrag til freds prosessen.

Heidi Menzholt trakk fram OSSE (Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa) og den viktige rolle denne organisasjonen hadde etter murens fall og stabiliseringen og konsolideringen som var nødvendig etter den kalde krigen. OSSE er basert på konsensus, noe som i disse dager igjen er i ferd med å forvitte. Dessverre foregår det nå utstrakt maktspill internt i OSSE, for eksempel ser vi at både Polen og Ungarn blokkerer tiltak til fremme for kvinners rettigheter. Heidi trakk fram at OSSE har 30 års jubileum i 2025 og til dette jubileet er det viktig å formulere nye tilnærminger til sikkerhet: kvinner må delta aktivt i den nye definisjonen av sikkerhet, den må være basert på menneskerettigheter, miljøhensyn må med og en nyliberal tilnærming må ikke gjentas.

I en kort runde kom det fram mange interessante synspunkter:

Sylvie: Det er viktig at alle tiltak for menneskers sikkerhet inneholder en kjønnsanalyse.

Ghana v. Baronesse Ako-Adounvo: Afrika bør få lov til å løse sine egne problemer, uten innblanding fra europeiske makter.

Fredsforsker fra Østerrike: Viktige spørsmål å belyse er vold mot barn og beskyttelse av kvinner i en krigssituasjon.

Kvinne fra Italia: Italia har holdt en folkeavstemning og spørsmålet om å sende våpen til krigførende parter ble nedstemt.

Siri Jensen, IKFF Norge: det er viktig å støtte organisasjonene i USA som er imot krigen.

Elsa Rosbach fra USA, bor i Tyskland: det er viktig å samarbeide med yngre innvandrerkvinner, de bidrar med styrke.

Lolja (ung kvinne fra Russland, studerer i Østerrike)

Hun etterlyser russiske feminister på konferansen.

Hvordan kan vi støtte russere som er imot krigen?

Russland kidnapper barn og bidrar til menneskesmugling – kvinner fra Ukraina topper listen over personer som er utsatt for menneskesmugling.

I Russland sitter mange kvinner som er imot krigen i fengsel.

Desertører fra den russiske hæren er en svært sårbar gruppe.

Den russiske regjeringen er svært ond, den setter alle motstandere i fengsel. I fengslene foregår det utstrakt tortur.

Putin har gjort det helt klar at krigen han fører er en kolonialistisk og imperialistisk krig.

Han produserer masse propaganda, og viser ingen respekt for Russlands naboland.

Regimet i Russland er ekstremt autoritært.

Rosa Logar, WILPF Østerrike: penger må flyttes fra det private til det offentlige.

Østerriker fra organisasjonen Transform Austria:

Det må satses på kommunikasjon og utdanning.

Carmen Magallón, WILF Spain: Vi må ikke glemme vår organisasjons utgangspunkt – vi må avdekke de grunnleggende årsakene til krig – the root causes of war.

10.06.23 – 18-20: VOICES FOR PEACE –

Personer fra ulike land snakker om fredsskaping.

Fabio Alberti (Italia):

Erfaringene fra Irak – krigen var ikke ferdig v. Fredsslutningen. Det store problemet med gjenoppbygging gjenstår.

Medea Benjamin (USA)

Begge de politiske partiene i USA er krigspartier.

Hun støtter Folkets initiativ (The People's Initiative). De må betale for avisinnlegg, avisene vil ikke ta inn deres leserinnlegg.

Gianpiero Cofano (Italia)

Krigen må stoppes nå. Unge i dag kan ikke leve med at det skal være krig. Det er viktig at sivilsamfunnet involverer seg.

Simó Endre (Ungarn)

USA og Nato var årsaken til den russiske invasjonen.

Forslag: vi er åpne for å finne en fredelig løsning sammen med Russland.

Kate Hudson (UK) (på zoom)

Slogan: Wages not weapons

Binalakshmi Nepram (India) (på zoom)

Det pågår en etnisk konflikt i den indiske delstaten Manipur som startet 3 mai. I år. Til nå er 150 drept, og hundrevis av mennesker er fordrevet. Det foregår tortur og seksuell vold.

Sylvie Jacqueline Ndongmo (Kamerun), president av WILPF International.

Hun minner om at WILPF siden starten i 1915 har arbeidet for å finne årsakene til konflikt (root causes of conflict). Hvordan skal vi klare å avslutte en krig.

Det er viktig å vise empati, omsorg og praktisere solidaritet.

Verena Winiwarter (Østerrike)

(Miljøhistoriker, professor ved Universitetet for naturvitenskap og livsvitenskap i Wien.)

Krig er forferdelig for klimaet. Penger som skulle vært brukt til miljø og klimatiltak går nå til våpen. Den ytterste faren er atomkrig.

Jan Kavan (Tsjekkia)

(tidligere utenriksminister)

Tsjekkia har kommet med et eget forslag for å fremme fred og rettferdighet i konflikten mellom Russland og Ukraina.

Tamara Lorincz (Canada)

(President of WILPF Canada)

Canada is on fire. We must demilitarize and cooperate to save the planet. Stop the war. Stop the global warming.

Alan Rouy (Frankrike)

Mouvement de la Paix (Bevegelsen for fred)

Vi må vinne freden, ikke krigen. Vi går inn for diplomatiske initiativ, vi må redusere militære utgifter. Frankrike har et stort ansvar for å redusere kjernevåpen.

Annemarie Sancar (Sveits)

(Sosialantropolog, coordinator for Peace Women Across the Globe –PWAG)

Militarisme er et resultat av patriarkisme.

Tatjana Zdankova (Litauen)

(Sitter i Europaparlamentet)

Hun ønsker at Europa forenes og organiserer seg fra Lisboa til Vladivostok.

«I am Lithuanian, I am Russian, I am Ukrainian.»

Hun leser opp et brev fra en ukrainsk militærneker som er fengslet fordi han nekter å gå til krig og drepe andre, basert på sin kristne tro.

DAG II, søndag 11 juni 2023

PATHWAYS TO PEACE

Deltok i working group ledet av Heidi Meinzolt, WILPF Germany

Kvinner og menn fra mange land deltok i denne workshopen som særlig skulle se på hva som skal til for å få til fred mellom de stridende partene Russland og Ukraina.

Gulnara Shianhinian, president for Democracy Today (Armenia):

- Russland gikk løs på Armenia som et prøveprosjekt før de angrep Ukraina. Gulnara er opptatt av betydningen av tidlig varsling, viktig å tolke signalene i god tid slik at en nasjon er forberedt på angrep. Armenia har mange kvinner i hæren, de ser på det som en viktig oppgave for å beskytte folk og land. Å ha en sterk hær kan også være et viktig middel hvis man vil oppnå fred. Kvinnene i hæren bidrar med tiltak og råd for konfliktløsning.

Ann Wright, USA (tidligere oberst US Army og rådgiver i forsvars- og utenriksspørsmål for flere nordamerikanske regjeringer, nå representant for CODEPINK og Ban Killer Drones).

- For å få til konfliktløsning er det viktig å forstå partene. En må analysere alle fakta rundt konflikten. Bruke kreative midler, for eksempel opprette en app med fredsforslag, legge ut bilder og gode ideer. Samarbeide med Det globale sør, klima- og miljøorganisasjoner og andre fredsbevegelser. Militarisme og klimaendring er viktige temaer.

Mann fra Østerrike (fikk ikke navnet).

Østerrike er nøytralt, men nøytraliteten er også truet. Viktig å få folk med – gå fra lokalt, til regionalt og regjeringnivå.

Viktig å støtte pavens fredsinitiativ – det har til nå fått over en million signaturer.

Samme mann skjelte ut østerriksk media etter noter – visstnok hadde en stor avis, Die Standard – angrepet konferansen for å være for Russland-vennlig.

Mirjana Tomic – (programdirektør for Forum for journalistikk og medier i Wien)

Forsvarte media, mener de bare gjør jobben sin – viktig å gjenkjenne propaganda fra begge parter i en krigssituasjon.

Alt som skrives om krigen må være basert på fakta, ikke syensing og propaganda – verken fra den ene eller andre siden av frontlinjen.

Som det så ofte sies: sannheten er krigens første offer.

Heidi Meinzolt

Oppsummerte at sivilsamfunnet er svært splittet for tiden. Atmosfæren er svært spent. Det er behov for mer positiv og konstruktiv energi.

Korrekt og saklig informasjon er sentralt.

PANELDISKUSJON - DIPLOMATPANEL

Michael von der Schulenburger (Tyskland, tidligere diplomat fir FN og OSCE.)

EU burde være for fred, ikke for krig. Nå snakker de bare om krig. Vi lever i konstant fare for atomkrig, dette er den første «varme» krigen siden andre verdenskrig.

Vi lar nå slagmarken bestemme vår framtid.

Er virkelig Europa interessert i en krig med Russland?

Europa ønsker ikke forhandlinger. Egentlig er EU ansvarlig for drapene som pågår. Opptrappingen av krigen kommer nå fra EU, ikke fra USA. Europa sender langdistanse angreps droner og tyske tanks. Det er Europa som har startet opptrappingen av konflikten, ikke USA.

Von der Schulenburger tror Russland vil vinne. Dersom Ukraina vinner, kommer Russland til å gjengjelde.

Alle EU-ministrene sier de vil hjelpe Ukraina. Vil de virkelig det?

Krigen har ødelagt landet, verdens mest korruperte land. Det er nå i ruiner. Vil aldri motta nok hjelp til å komme seg på beina igjen.

Fred er ikke mulig uten at folket krever det.

Clare Daly (Irland, medlem av Europaparlamentet, representerer Independents 4 Change – irsk venstreorientert parti)

Det er ikke noe nytt at fredsbevegelsen angripes – vi blir angrepet fordi vi er sterke. Hun kjenner det igjen fra Irland, hvor den stille majoriteten (silent

majority) var for fred. Landet hadde da lenge levd i det hun kaller krigspsykose. Det er viktig å lære av fortida. For å få til fred må det være våpenhvile, dialog og forhandlinger. Alle krefter må mobiliseres for å få til våpenhvile og fred. Hun henviste til den nord-irske politikeren John Hume som sakte men sikkert halte i land våpenhvile (1994) og endelig fredsavtale (1998 – Good Friday Agreement) mellom det nasjonalistiske arbeiderpartiet og Sinn Fein. Hun mente at vi i dagens situasjon har mye å lære av John Hume. Våpenhvilen og de påfølgende forhandlingene førte til at volden stanset og motstanderne snakket sammen i stedet for å skyte og kaste bomber på hverandre.

Den irske prosessen ville ikke ha vært mulig uten stor internasjonal støtte. Det er viktig nå at det blir gjort en ærlig gjennomgang av feilene som er gjort av USA, EU og NATO. Krigen må stoppe nå.

Det er alltid vanlige mennesker som betaler prisen for krig.

En våpenhvile burde vært innført for lenge siden.

Fader Alejandro Solalinde (Mexico, Hermanos en el Camino)

Introdusert som en stemme fra Det globale sør.

Det er viktig nå å få i gang dialog, forhandlinger og våpenhvile.

Det er de marginaliserte som lider mest, migranter og flyktninger. Disse er viktige agenter for fred. Det er viktig å snakke med dem, invitere dem med i samtalen. Fred er ikke mulig uten flyktninger.

Ann Wright (USA – tidligere oberst og diplomat. Representerer CODEPINK, Veterans against War, Ban killer drones)

Det må skapes våpenhvile nå. Hva må vi gjøre for å få i gang en dialog.

Hvor mange kriger har USA deltatt i? Hun nevner i fleng: Vietnam, Irak, Afghanistan.

Ann sier: Raise hell to your congressmen and politicians. Shame them, support the people who say they do not want to participate in this war.

Å få igang forhandlinger og våpenhvile tar tid.

Hun foreslår en global dag for å avslutte krigen, for eksempel i september.

Hun forelår også at det holdes en ny konferanse i 2025 – for å markere 50-årsdagen for Helsinki erklæringen.

Roper slagordet: Stop the killing, negotiations now!

Reiner Braun (Tyskland) leder IPB – International Peace Bureau
(Hovedansvarlig for konferansen, avsluttende bemerkninger)

Det må startes dialog om forhandlinger og våpenhvile- Vi må ha klare diskusjoner med folk både fra Russland og Ukraina. Det bør dannes en koalisjon for fred med fredsaktivister både fra Russland Ukraina og Hviterussland. Vi må jobbe med våpenhvile, forhandlinger og få avsluttet de militære aksjonene.

Han er svært glad for mangfoldet han opplever på denne konferansen -mangfold er svært viktig.

Vi kan ikke forvente å være 150 % korrekt, våre motstandere er heller ikke korrekte.

Han trekker fram Italia som har organisert demonstrasjoner hvor mer enn 100 000 deltakere har demonstrert mot våpensalg til Ukraina.

Hvis det kommer fram desinformasjon i media, viktig å bekjempe det.

Konferansen åpnet nå for spørsmål fra salen. Ulike synspunkter kom fram, svært få presenterte seg. Referer her noen innspill:

- Russland må trekke sine tropper tilbake, det bør være et krav fra denne konferansen.
- USA er hovedansvarlig for krigen. Våpenhvile må være en hovedprioritet for USA før neste valg.
- Hva kan unge lære fra eldre aktivister?

Von Schulerberger svarer: Les FN charteret – det er et fredsdokument. Det globale sør må også bruke FN charteret – krav om fred må komme fra Sør – Kina og India.

Clare Daly: Det foregår flere kriger samtidig. Krav om fredsforhandlinger må alltid komme fra folket. Vi har nå alle blitt USAs vasaller. Militarisme har en grunnleggende innvirkning på klimaforandringene.

Lolja (Russisk student):

Egentlig er Europa og USA svært ansvarlige. Hvorfor har de latt Putin holde på uhemmet så lenge – de har hele tiden visst hva han står for uten å protestere, kritisere eller gripe inn overfor alle hans onde handlinger.

MRK:

Her ble Lolja avbrutt av konferanselederen (dame fra CODEPINK), andre konferansedeltakere begynte å skrike mot henne og forlot salen. Selv gikk hun ut. Jeg gikk ut bak for å snakke videre med henne. En hel flokk sto rundt henne, og Rosa Logar ba meg stå der og passe på, hun mente Lolja kunne være i fare.

Konferansen ble avsluttet ved at Sluttklæringen ble presentert og vedtatt med akklamasjon.

Peace by peaceful means. Ceasefire and negotiations now!

Dokumentet var allerede ferdig trykket, konferanselederne innså at det var umulig å få til en enighet fra forsamlingen. Sluttklæringen er allerede lagt ut på IKFFs nettside så innholdet skulle være kjent.